

Leo Trotskij: Frågan om enhetsfronten (26 februari 1922)

*[Trotskij höll nedanstående tal under diskussionerna i exekutivkommittén inför Kominterns fjärde kongress 1922, angående frågan om enhetsfronten. I Frankrike kom kritiken i denna fråga från höger, vars främsta talesmän var partisekreteraren L-O Frossard och Victor Meric. Trotskijs tal visar att frågan om enhetsfronten redan då hade samband med vad som kan betraktas som en tidig variant av stalinisternas senare s.k. Folkfrontspolitik. Översättning från engelska, **New International**, juli och augusti 1938, sid 216-18 respektive 250-52, Göran Källqvist.]*

Kamrater, jag var inte närvarande under mötet igår, men jag har noggrant läst igenom de två tal som principiellt går emot exekutivkommitténs föreslagna taktik: kamraterna Terracinis och Daniel Renoults tal.

Jag håller fullständigt med kamrat Radek, som säger att kamrat Terracinis tal bara är en ny, om än inte särskilt förbättrad version av de invändningar han en gång hade mot vissa av den tredje kongressens teser.

Men situationen har förändrats sedan dess.

Under den tredje kongressen var risken att det italienska kommunistpartiet eller andra partier skulle genomföra aktioner som kunde bli mycket farliga. Nu är risken tvärtom den motsatta, att det italienska partiet avstår från aktioner som kan och måste gynna arbetarrörelsen.

Man kan naturligtvis säga att denna negativa fara inte är lika stor som den positiva faran. Men inom politiken är tiden en viktig faktor, och om vi låter den passera kommer alltid andra att utnyttja det mot oss.

Kamrat Terracini sa: vi är givetvis för massaktioner och för att erövra massorna. I sina tal upprepar han det gång på gång. Men å andra sidan säger han: även om vi är för proletarietets gemensamma kamp, så är vi mot exekutivens föreslagna enhetsfront.

Kamrater, när företrädare för ett proletärt parti hela tiden försäkrar: vi är för att erövra proletarietets majoritet, vi är för parollen "Till massorna!" - så låter det som ett något försenat eko av diskussionen vid den tredje kongressen. Vid den tiden trodde vi alla att revolutionen var i full gång. De känslor och stämningar som kriget hade givit upphov till inom proletarietet, de ganska vaga stämningarna för revolutionen – för den ryska revolutionen liksom för revolutionen i allmänhet – ansågs vara tillräckliga för revolutionen själv. Under den tredje kongressen diskuterade vi detta och sa: nej, nu inleds ett nytt skede. Borgarklassen står inte helt stadigt för närvarande, men ändå såpass stadigt att vi kommunister är tvungna att först erövra de breda arbetarmassornas förtroende för att kunna krossa borgarklassen.

Kamrat Terracini fortsätter att upprepa: vi är för aktioner för att erövra massorna. Säkert, men vi har redan gått in i ett mer utvecklat skede, vi diskuterar nu *metoderna* för att vinna massorna i handling. Ur denna synvinkel – hur man ska erövra massorna – delas partierna helt naturligt och logiskt upp i tre stora grupper:

Först har vi de partier som bara är i början av sina framsteg och ännu inte befinner sig i en sådan position att de "kan spela en viktig roll" i massornas omedelbara aktioner. Dessa partier har naturligtvis precis som alla andra kommunistpartier en lysande framtid att vänta, men just nu kan de inte räkna med de proletära massornas aktioner, eftersom organisationerna är så små och svaga. Följaktligen måste de ännu så länge kämpa för att skaffa sig en grund, en möjlighet att påverka proletarietets aktioner (vårt engelska parti utvecklas nu med allt större framgång ur denna situation).

Å andra sidan finns det partier som fullständigt dominerar proletarietet. Jag tror att kamrat Kolarov

har rätt när han hävdar att det är fallet i Bulgarien. Vad innebär det? Det innebär att Bulgarien är moget för en proletär revolution, och att det bara är de internationella förhållandena som står i vägen för den. I en sådan situation är det uppenbart att frågan om enhetsfronten knappast existerar. I Belgien och England, å andra sidan, innebär enhetsfronten att kämpa för möjligheten att påverka proletariatet och medverka i dess rörelse.

Mellan dessa två ytterligheter befinner sig de partier som utgör en kraft, inte bara i sina teorier utan också genom sitt antal och organisatoriska styrka. Det gäller redan de flesta kommunistpartier. De kanske kan utgöra en tredjedel av den organiserade förtruppen, en fjärdedel, hälften eller lite mer – det ändrar inte situationen i stort.

Vilken uppgift står dessa partier inför? Att erövra proletariatets överväldigande majoritet. I vilket syfte? För att leda proletariatet till erövrandet av makten, till revolutionen. När kommer de att uppnå det? Det vet vi inte. Kanske om sex månader, kanske om sex år. I en del länder kanske någonstans mellan dessa två siffror. Men teoretiskt är det ingalunda uteslutet att denna förberedelseperiod kan bli ännu längre. I så fall frågar jag: vad ska vi göra under tiden? Fortsätta kämpa för att erövra majoriteten, för att få hela proletariatets förtroende. Men det kan vi inte uppnå idag eller imorgon. För ögonblicket är vi ett parti för proletariatets förtrupp. Och ytterligare en fråga: ska klasskampen upphöra under tiden, tills vi har erövat hela proletariatet? Jag ställer den frågan till kamrat Terracini och även till kamrat Renault: ska proletariatet upphöra med kampen för sitt dagliga bröd tills kommunistpartiet med stöd från hela arbetarklassen befinner sig i en sådan ställning att det kan gripa makten? Nej, kampen upphör inte, den fortsätter. De arbetare som tillhör vårt parti och de som inte ansluter sig, liksom medlemmarna i det socialdemokratiska partiet och andra partier, allihopa vill och kan de – beroende på läget för och karaktären på arbetarklassen i fråga – kämpa för sina omedelbara intressen. Och *under vår epok av djup imperialistisk kris är kampen för de omedelbara intressena alltid inledningen på en revolutionär kamp.* (Detta är ytterst viktigt, men jag nämner det här bara i förbigående.)

De arbetare som inte går med i vårt parti och som inte förstår det (det är just därför de inte går med i partiet) vill alltså få möjlighet att kämpa för en bit dagligt bröd, för en bit kött, etc. Framför sig har de kommunistpartiet, socialistpartiet, och de förstår inte varför de har skilt sig. De tillhör den reformistiska *Confédération générale du travail* [CGT], det italienska socialistpartiet, etc, eller så tillhör de ingen partiorganisation. Hur tänker dessa arbetare? De säger: låt dessa organisationer eller sekter – jag vet inte vad dessa inte särskilt medvetna arbetare kallar dem – ge oss möjlighet att kämpa för våra dagsbehov. Vi kan inte svara dem: men vi har skilt oss åt för att förbereda er lysande framtid, ert mäktiga övermorgon! De kommer inte att förstå det, eftersom de är helt upptagna av sitt "idag". Om de kunde förstå detta för dem helt teoretiska argument, så skulle de ha anslutit sig till vårt parti. Denna inställning och det faktum att det finns olika fackföreningar och politiska organisationer, gör att de inte kan orientera sig. De anser att det inte går att genomföra några direkta aktioner, oavsett hur små eller delvisa. Då kommer kommunistpartiet och säger till dem: vänner, vi är splittrade. Ni tycker att det är fel, men jag vill förklara orsakerna. Ni förstår dem inte? Jag beklagar det, men vi finns redan, vi kommunister, socialister, reformister och revolutionära syndikalister. Vi har våra egna organisationer av skäl som är alldeles tillräckliga för oss kommunister. Trots det föreslår vi kommunister omedelbara aktioner för att kämpa för bröd och kött, vi föreslår dem till er och till era ledare, till varenda organisation som företräder någon del av proletariatet!

Detta ligger helt i linje med masspsykologin, proletariatets psykologi, och jag vill påstå att de kamrater som protesterar med så stor lidelse (som lätt kan förklaras med frågans betydelse och allvar) inte så mycket återspeglar stämningarna bland de breda proletära massorna som att den nyligen genomgångna skilsmässan från reformisterna och opportunisterna var smärtsam. Jag förstår mycket väl att en journalist som under lång tid satt i samma redaktion på *l'Humanité* som låt oss säga Longuet, och bara med stor svårighet skildes från honom – att det för denna person innebär en psykologisk och moralisk tortyr att efter allt detta tänka sig att vända sig till Longuet igen. Men arbetarklassen, massorna, de miljontals franska arbetarna, struntar blankt i det (man kan säga "tyvärr!") eftersom de inte tillhör partiet. Men när man säger till dem: vi kommunister tar initiativ

till massaktioner för ert bröd – vilka kommer de att fördöma och ställa vid skampålen för det? Kommunistiska internationalen. det franska kommunistpartiet? Nej, aldrig.

För att visa för er, kamrater, att de tvivel som vinner mark i Frankrike, speciellt i Frankrike, inte återspeglar stämningarna bland de proletära massorna, utan istället är ett försenat eko från den smärtsamma separationsprocessen från det gamla partiet, ska jag citera ur några artiklar. Jag ber om ursäkt: de franska kamraterna gör sig en aning lustiga över vår förälskelse i citat. En av dem har gjort en del mycket kända anmärkningar om vår omfattande ”dokumentation”, men det är det enda vi kan göra. Citat är naturligtvis arbetarrörelsens torkade blommor, men den som kan lite botanik och har sett blommorna på ett soligt fält, ser att även dessa torkade exemplar kan ge en aning om verkligheten.

Jag ska citera en kamrat som är välkänd i Frankrike: kamrat Victor Meric. Han företräder nu mer eller mindre oppositionen mot enhetsfronten på ett sätt som alla kan förstå. Han populariserar sin opposition på ett ironiskt sätt. Lyssna till vad han säger. Det antas vara ett skämt – ett dåligt skämt tycker jag, men hursomhelst ett skämt:

Varför inte sluta en enhetsfront med Briand? Han är trots allt bara en avvikare [*dissident*], ett första utkast till avvikare, en banbrytande avvikare, men icke desto mindre tillhör han den stora familjen.” (*Journal du Peuple*, 13 januari 1922.)

Vad betyder allt detta? När exekutiven säger till de franska kamraterna: ni, det franska partiet, representerar bara en del av arbetarklassen, ni måste komma på sätt och metoder för massornas gemensamma aktioner – då svarar rösten i Paris:

Varför inte sluta en enhetsfront med Briand?

Man kan säga att det är ironiskt, och att det står i en tidning som startades speciellt för denna sorts ironi, *Journal du Peuple*. Men jag har också ett citat från samma författare i *Internationale* – och det är ojämförligt mycket viktigare – där han bokstavligen skriver:

Och tillåt mig ställa en enda fråga – oh! utan minsta ironi ... [kamrater, märk väl att det är Victor Merics egna ord: ”utan minsta ironi”]...

Avbryts: För en gångs skull!... Det händer inte ofta.

Och tillåt mig ställa en enda fråga – oh! utan minsta ironi! Om denna teori accepteras i Frankrike, och regeringen Poincaré-la-Guerre imorgon skulle lämna plats för en regering under Briand eller Viviani, dessa beslutsamma anhängare av fred, nedrustning, mellanfolkliga överenskommelser och erkännande av Sovjet, skulle då inte våra deputerade i parlamentet vara tvungna att befästa den borgerliga regeringens ställning med sina röster? Och – allt kan hända! - om någon av de våra skulle erbjudas en ministerpost, borde han då vägra att ta emot den? (*Internationale*, 22 januari 1922.)

Detta står skrivet – oh! utan minsta ironi! - inte i *Journal du Peuple*, utan i *Internationale*, vårt partiorgan. För Victor Meric handlar det alltså inte om att ena proletariatets aktioner, utan om hans förhållande till den ena eller andra avvikaren, gårdagens avvikare eller avvikarna från i förrgår. Som ni kan se tar han sina argument från den internationella arenan: om regeringen Briand skulle luta åt att erkänna Sovjet, skulle Moskva-internationalen då tvinga oss att samarbeta med denna regering?

Kamrat Terracini sa inte riktigt samma sak som Meric, men även han frammanade spöket av en allians mellan tre makter: makt nummer 3, 2 och 2½ – Tyskland, Österrike och Tyskland. [Måste väl vara fel i transkriptionen av talet, borde vara Frankrike – öa.] Under plenarmötet sa kamrat Zinovjev, och jag sa i kommissionen, att det finns kamrater som letar efter statsintressen i våra åsikter eller våra ”avvikelser”. De säger att det inte är våra misstag som kommunister, utan istället våra intressen som sovjetiska statsmän som får oss att tala för enhetsfrontstaktiken. Och det är exakt Victor Merics förstuckna anklagelse.

Kom ihåg att så långt tillbaka som under den tredje kongressen påpekade man att högern, och i synnerhet högerns lakejer, tolkade marshändelserna i Tyskland som ett resultat av förslag från Moskva för att rädda den röriga situationen i Sovjet. När den tredje kongressen fördömde vissa metoder som hade använts under marsaktionerna, så var det den yttersta vänstern, Tysklands kommunistiska arbetarparti, som förkunnade att sovjetregeringen var mot den revolutionära rörelsen och ville skjuta upp världsrevolutionen ett tag för att kunna bedriva affärer med borgarklassen i väst.

Nu putsas samma saker upp igen i samband med enhetsfronten.

Kamrater, sovjetrepublikens intressen kan inte vara några andra än den internationella revolutionära rörelsens intressen. Om denna taktik skadar er, kamrater i Frankrike, eller er, kamrater i Italien, då är den absolut skadlig *även för oss*. Och om ni tror att vi är så helt uppslukade och hypnotiserade av vår position som statsmän att vi inte längre kan bedöma och på rätt sätt inse arbetarrörelsens intressen – då vore det inte mer än rätt att i Internationalens stadgar föra in en paragraf som säger att det parti som har hamnat i den beklagliga situationen att ha erövrat makten, måste uteslutas ur Internationalen. (*Skratt.*)

Istället för sådana anklagelser – märk väl att de inte är formella anklagelser, utan antydningar som går hand i hand med mer eller mindre officiella och rituella lovtal till den ryska revolutionen – tycker jag att det vore bättre om vi blev lite mer kritiserade. Om vi exempelvis skulle få ett brev från det franska partiets centralkommitté där det står: ”Nu för ni den Nya ekonomiska politiken. Se upp så att ni inte bryter nacken, ty ni har gått alltför långt i era relationer med kapitalisterna”. Eller om den franska delegationen skulle säga: ”Vi har sett er militära genomgång. Ni efterliknar den gamla militarismen för mycket och det kan få dålig inverkan på de unga arbetarna”. Eller om ni skulle säga: ”Er diplomati är alldeles för diplomatisk. Den ger intervjuer och skriver noter som kan skada oss i Frankrike” - kort sagt, om ni skulle kritisera oss öppet, sätta pricken över *i*:na och strecken på *t*:na, så vore sådana rättframma relationer mycket mer önskvärda för oss än dessa avskyvärda antydningar. Men allt detta är sagt i förbigående.

Efter argumentet från den internationella politiken, för Victor Meric fram ett sentimentalt argument:

När vi kommande 15 januari hedrar minnet av de två martyrerna kommer det i alla inte att duga att komma och tala med oss om en enhetsfront med vänner till Scheidemann, Noske, Ebert och andra som har mördat socialister och arbetare. (*Internationale*, 8 januari 1922.)

Detta argument kan givetvis inte annat än göra intryck på enkla arbetare som har revolutionär glöd men inte tillräcklig politisk skolning. Kamrat Zinovjev nämnde det i sitt tal. Och kamrat Thälheimer sa: kamrater, om det finns sentimentala skäl att inte sitta vid samma bord som folk från Andra och Två-och-ett-halvte internationalerna, så är dessa skäl framförallt giltiga för oss tyskar. Men hur kan en fransk kommunist göra ett uttalande som är detsamma som att påstå att de tyska kommunisterna saknar denna revolutionära glöd, och hat mot förrädarna och mördarna i Andra internationalen?

Jag tror inte att deras hat är mindre än hatet hos boklärda och journalister som inte var med under händelserna. Om våra tyska kamrater ändå genomför enhetsfronttaktiken, så beror det på att de ser det som en politisk handling och inte som en moralisk försoning med de socialdemokratiska ledarna.

Det tredje argumentet är mer eller mindre avgörande. Vi återfinner det i en artikel av samma författare:

Seinefederationen har just tagit ett beslut i viktiga frågor: den förkastar enhetsfronten med stor majoritet. Det betyder helt enkelt att den inte har för avsikt att ändra sig trots att det har gått ett år. Efter att ha gått med på att genomföra den smärtsamma splittringen i Tours, så vägrar den alltså att riva upp alltihop igen, och vädja till de personer som vi skilde oss från. (*Internationale*, 22 januari 1922.)

Det är så enhetsfronten framställs, som en återgång till situationen före Tours. Och Fabre, den älskvärda Fabre, förkunnar att han helt och hållet är överens om enhetsfronttaktiken, men med en anmärkning – själv har jag inga anmärkningar att göra:

Varför förstördes den socialistiska och proletära enheten, med pistolen i hand?

Nu står det klart. Genom att ställa frågan så här, visar man att man betraktar ett accepterande av enhetsfronten som en återgång till situationen innan Tours, alltså samarbete, vapenvila, helig allians med avvikarna, reformisterna. Och därefter diskuterar man vilken taktik man ska anta: acceptera eller förkasta. Meric säger: jag och Seinefederationen förkastar. Fabre säger: nej, jag accepterar, jag accepterar.

Kamrater, inte ens hos Frossard, som förvisso är en politiker av stort värde, som vi alla känner och som inte bara sysselsätter sig med frågans roligare sidor – inte ens hos honom kan vi hitta tyngre vägande argument. Nej, det är fortfarande tanken på försoning med avvikarna och inte frågan om enhetsfronten. Då frågar jag: existerar den frågan i Frankrike eller ej?

Det franska kommunistpartiet har 130.000 medlemmar. Avvikarnas parti har väldigt få medlemmar. Jag vill peka på det faktum att de franska kamraterna har kallat reformisterna för "avvikare". Varför? För att fördöma dem inför proletariatet som splittrare av enhetsfronten, som avvikare, det vill säga som förrädare mot socialismen. På liknande sätt kallar sig det revolutionära CGT för "enat" för att visa att ett av dess mål, dess viktigaste mål, är att garantera proletariatets enhet i handling.

Jag kan också säga att era metoder och aktioner är bättre än de argument ni har använt mot den taktik som Kommunistiska internationalens exekutivkommitté har formulerat. Jag uppberor: partiet har 130.000 medlemmar och avvikarna låt oss säga 30.000, 40.000 eller 50.000. Strunt samma...

Avbryts: 15.000! Ja, siffrorna över avvikarna är inte alltid exakta! Det är mycket svårt att få reda vad de är.

Trotskyj: De är en minoritet, men inte en helt försumbar minoritet.

Sedan har vi fackföreningarna. För några år sedan hade de två miljoner medlemmar. Åtminstone sa de det – den franska fackföreningsrörelsens statistik är mer livfull än dess revolutionära entusiasm – och nu – jag tar siffrorna från kamrat Renoults tal – finns det 300.000 medlemmar i det enade CGT. Före splittringen hade fackföreningarna allt som allt 500.000 medlemmar.

Den proletära klassen i Frankrike räknas i miljoner.

Partiet har 130.000 medlemmar.

De revolutionära fackföreningarna har 300.000.

De reformistiska fackföreningarna kanske lite mer eller lite mindre än 200.000.

Avvikarna har 15.000 (30.000 eller 40.000).

Sådant är läget.

Förvisso befinner sig partiet i en mycket gynnsam situation. Det är den mest inflytelserika politiska organisationen. Men det är inte dominerande! Vad är partiet för närvarande? Det franska partiet är resultatet av, en utkristallisering av den stora proletära revolutionära våg som uppstod efter kriget, tack vare de modiga aktioner som genomfördes av kamraterna som ledde rörelsen på den tiden. De använde detta massuppsving, massornas diffusa men revolutionära, primitivt revolutionära känslor, för att förvandla det gamla partiet till ett kommunistiskt parti.

Men revolutionen kom inte. Massorna kände det som om den skulle komma idag eller imorgon. Nu verkar det som om den inte kommer att bryta ut. Som en följd av det har det skett en viss nedgång, och bara proletariatets elit är kvar i partiet. Men de stora massorna upplever så att säga en psykologisk ebb. Den uttrycks i det faktum att arbetarna lämnar fackföreningarna. Fackföreningarna

förlorar medlemmar. Tidigare uppgick de till miljoner, men nu är de inte längre medlemmar. Män och kvinnor ansluter sig i några veckor, några månader, och sedan lämnar de. Vad betyder det? Proletariatets stora massor är naturligtvis fortfarande trogna revolutionens ideal, men idealen har fått en mer diffus och mindre realiserbar karaktär, de har blivit avlägsna. Kommunistpartiet finns kvar, med sina läror och sin taktik. Det finns en liten avvikande grupp, som under denna omvälvande revolutionära period har förlorat allt inflytande och anseende. Men låt oss anta att denna övergående situation varar ytterligare ett år, två år, tre år, låt oss anta det – vi vill inte det, men vi gör detta antagande för att beskriva situationen – hur kommer den franska arbetarklassen att handla om det under dessa omständigheter skulle uppstå omfattande aktioner i landet? Hur kommer den att gruppera sig? Förhållandet mellan kommunistpartiet och avvikarnas parti är 4 till 1, och bland de arbetande massorna är förhållandet mellan diffusa revolutionära känslor och medvetna revolutionära känslor kanske 99 till 1.

Denna situation fortsätter utan att bli stabiliserad, och samtidigt närmar sig tidpunkten för nya val. Vad kommer de franska arbetarna att tänka? De säger till sig själva: ja, kommunistpartiet kanske är ett bra parti, kommunisterna är bra revolutionärer. Men för tillfället är det ingen revolution, det handlar om val. Problemet idag är Poincaré, den hämnande nationalismens sista allvarliga försök, precis som en döende lampas sista flämtningar.

Vad har borgarklassen kvar efter det? Vänsterblocket. Men för att denna politiska sammanslutning ska bli framgångsrik krävs det ett stöd, ett verktyg inom arbetarklassens led. Detta verktyg är avvikarnas parti. Duger det? En gång i tiden hade vi enorma propagandaframgångar med *l'Humanité*, som har 200.000 läsare, våra skolor, etc.

Men det finns andra sätt, och vi försöker sätta de breda massorna i rörelse med hjälp av möten, med hjälp av utmärkta tal av våra franska vänner, som vi alla vet är värtaliga. Nå, valen kommer. Och en hel del arbetare kommer troligen att resonera så här: ja, ett parlament med Vänsterblocket är i alla händelser att föredra framför ett parlament med Poincaré, med Nationella blocket. Och då får avvikarna chansen att spela en politisk roll. Det stämmer att de till antalet inte är någon stark politisk organisation. Deras tidningar är förvisso inte särskilt lästa, eftersom de mest likgiltiga, desillusionerade proletära massorna inte läser någonting. De har förlorat sina illusioner, de väntar på att saker och ting ska hända och de har ett fint väderkorn för kommande händelser utan att läsa. Bara de riktigt revolutionära arbetarna längtar efter det skrivna ordet. Under dessa förhållanden kan avvikarnas organisation, detta borgarklassens lilla verktyg, få en stor politisk betydelse. För oss handlar det alltså om att inför det franska proletariatet redan på förhand misskreditera tanken på ett Vänsterblock. Det är en mycket viktig fråga för det franska partiet. Jag säger inte att detta Vänsterblock måste bli en olycka för oss. Det skulle vara ett framsteg även för oss, under förutsättning att proletariatet inte deltar i det. Låt de andra samarbeta i blocket, men inte de franska arbetarna. Då kommer de andra bara att misskreditera sig redan på förhand. Små- och storbourgeoisin, den finansiella och industriella borgarklassen, den borgerliga intelligentsian – låt dem satsa på Vänsterblocket så mycket de vill. Men vi kommer att försöka utnyttja det, och till varje pris ena alla arbetare i enhetsfronten mot borgarklassen, och överbrygga splittringarna och grupperingarna inom arbetarklassen.

Just nu vill vi inte formulera exakt hur vi tänker gå till väga, vilka metoder vi tänker använda, fråga oss om det kommer att bli ett öppet brev till de avvikares exekutivkommitté eller ej – om de har någon exekutivkommitté. Det viktigaste är att redan på förhand misskreditera borgarklassens vänster i ögonen på de breda arbetarmassorna, att tvinga den att ta ställning. Denna borgarklassens reservarmé håller sig fortfarande i bakgrunden, den vill inte avslöja sig själv, den inväntar de kommande händelserna under beskydd av sina redaktioner och parlamentsgrupper, den planerar att låta de stora och små händelserna äga rum utan att bli inblandade i dem och bli misskrediterade av dem. Sedan, när det blir val, kliver dessa vänstergrupper fram från reservbanken, träder fram inför massorna och säger: ja, ja, kommunisterna... men vi erbjuder den ena eller den andra fördelen. Vi kommunister har ett stort intresse av att dra fram dessa herrar ur sin tillflyktsort, ut ur sina kammare, och ställa dem inför proletariatet, i synnerhet under massaktioner. Det är så saker och ting

förhåller sig, det är så frågan ställs för oss. Det handlar inte alls om att *närma* sig Longuet. Verkligen kamrater, det vore väl en aning dumt, eller hur?

För 15 eller 16 månader sedan försökte vi inpränta i de franska kamraterna hur viktigt det var att utesluta Longuet. Och nu kommer samma kamrater som på den tiden inte var så bestämda i frågan om de 21 villkoren, och säger till oss: ni tvingar på oss ett *närmande* till Longuet! Jag förstår mycket väl att en arbetare i Seinefederationen som har läst Victor Merics artiklar, kan få en så galen tanke. Man måste i lugn och ro förklara hans misstag för honom. Vi måste visa att det inte handlar om det, att det framförallt är frågan om att inte låta herr Longuet och hans gelikar förbereda ett nytt förräderi från sin lugna tillflykt, att man måste ta dem i kragen och tvinga dem att stå inför proletariatet och besvara de exakta frågor vi ställer till dem.

Vi har inte samma aktionsmetoder, berättar kamrat Terracini för oss. Vi är för revolutionen och de är mot den. Det är helt rätt, jag är fullständigt överens med Terracini om det. Men om det inte var så, då skulle inte frågan om enhetsfronten stöta på några svårigheter alls. Givetvis är vi för revolutionen och de mot den, men proletariatet har inte insett denna skillnad och vi måste klargöra det för arbetarna.

Kamrat Terracini svarar:

Men vi gör ju redan det, vi har kommunistiska celler i fackföreningarna. Fackföreningarna är mycket viktiga. Vi uppnår våra mål med hjälp av propaganda.

Denna konferens kommer inte att förbjuda propaganda, den är alltid bra, den är grunden för allting. Men det handlar om att kombinera och anpassa den till de nya förhållandena och partiets organisatoriska roll.

Här är ett litet och mycket intressant utdrag ur kamrat Terracinis tal:

När vi lanserade appeller om allmänna massaktioner, så erövrade vi majoriteten i organisationerna med hjälp av vår propaganda.

”Majoriteten”... och sedan gör författaren med lätt hand en mindre rättelse, ”nästan majoriteten”. Ännu en punkt där vi är helt överens. Men vad betyder det: ”nästan majoriteten”? Både på ryska och franska är det helt enkelt samma sak som att säga minoriteten.

Kamrater, inte ens majoriteten betyder ännu alla.

”Vi har majoriteten, vi har fyra sjundedelar av proletariatet.”

Men fyra sjundedelar av proletariatet är ännu inte alla: de återstående tre sjundedelarna kan mycket väl sabotera klassens aktioner. För de är trots allt tre sjundedelar av proletariatet.

Och ”nästan majoriteten” är bara tre sjundedelar av proletariatet. Tack vare propaganda har vi nu alltså tre sjundedelar, men vi måste fortfarande erövra de fyra sjundedelarna. Det är inte lätt, kamrat Terracini, och om han tror att han kan upprepa samma metoder som han har använt för att erövra de tre sjundedelarna för att erövra de resterande fyra, då misstar han sig, ty allt eftersom partiet blir större måste metoderna förändras. I början, när proletariatet ser denna oförsonliga lilla revolutionära grupp som säger: ”Åt helvete med reformisterna! Åt helvete med den borgerliga staten!” - då applåderar det och säger: ”Mycket bra!” Men när det ser dessa tre sjundedelar av förtruppen som har organiserats av kommunisterna, när det ser att det inte har skett några större förändringar i fråga om diskussioner och möten, så tröttnar proletariatet, det tröttnar och det krävs nya metoder för att visa att vi nu är ett stort parti som är förmöget att delta i den omedelbara kampen.

Och för att kunna visa det krävs aktioner från hela proletariatet. Dessa aktioner måste garanteras och vi kan inte låta andra ta initiativet till dem.

När arbetarna säger: er revolution imorgon berör inte oss särskilt mycket! Vi vill kämpa idag för att försvara vår 8-timmars dag! - då är det vi som måste ta initiativ för att ena dagens kamp.

Kamrat Terracini säger:

Vi får inte bry oss så mycket om socialisterna, Det finns inget att göra med dem. Men vi måste uppmärksamma fackföreningarna.

Och han tillägger:

Det är inget nytt med det. Redan under Kommunistiska internationalens andra kongress sa man, kanske oavsiktligt: splittring av de politiska partierna, men enhet i fackföreningarna.

Det förstår jag inte alls. Jag strök under detta stycke i talet först med rött och sedan med blått, för att uttrycka min förvåning. Under den andra kongressen sa vi, kanske oavsiktligt...

Terracini: Det var i polemik mot Zinovjev. Det var ironiskt. Du var inte i salen när jag talade.

Trotskyj: Låt oss lägga det åt sidan och skicka det i ett brev till Victor Meric. Ironi är hans specialitet.

Avbryts: Det finns ironi i Italien också, vet du... Och till och med i Moskva...

Trotskyj: Ja tyvärr, för som ni ser ledde det mig fel. Men skämt åsido. Vad betyder det: inte splittra fackföreningarna? Och varför inte? Det farligaste i kamrat Renoults tal, som jag läste med stort intresse och i vilket jag hittade lärorika ting för att förstå sinness tillståndet hos det franska kommunistpartiet, är hans påstående att vi för närvarande varken har någonting med avvikarna eller ens det reformistiska CGT att göra. Det kommer att bli en trevlig överraskning för de mest klumpiga anarkisterna, om jag får säga så, i det enade CGT. Det är just i fackföreningarna som ni har tillämpat teorin om enhetsfronten, och ni har tillämpat den med framgång. Och om ni nu har 300.000 medlemmar jämfört med Jouhaux' 200.000 medlemmar, så är jag säker på att ni till hälften har enhetsfronttaktiken att tacka det för, ty i fackföreningsrörelsen, där det gäller att innefatta proletärer med alla möjliga uppfattningar, från alla möjliga strömningar, där finns det möjlighet att kämpa för sina omedelbara intressen. Om vi skulle splittra fackföreningarna efter de olika strömningarna, så vore det rent självmord.

Vi sa: nej, detta är vårt område. I så måtto som vi är självständiga kommunister, så har vi alla möjligheter att manövrera, öppet säga vad vi tycker, kritisera de andra. Vi går in i fackföreningarna med denna inställning och vi är övertygade om att vi inom en viss tid kommer att ha majoriteten bakom oss.

Jouhaux märkte hur marken försvann under honom. Vår prognos var korrekt. Han började splittra med hjälp av uteslutningar. Vi kallade uteslutningarna brottsliga, eftersom det var aktionsenhet som behövdes. Det var vår taktik.

Avbryts: Renoult sa det!

Trotskyj: Förvisso, Jouhaux bröt enheten genom att utesluta kommunisterna. Det är just det som är innebörden i enhetsfronten. I vår kamp mot reformisterna, mot avvikarna som ni kallade dem, de syndikalistiska reformisterna, socialpatrioterna, etc, måste vi ställa dem till ansvar för splittringen, vi måste hela tiden tvinga dem att yttra sig om möjligheten till gemensamma aktioner på grundval av klasskampen. De måste inför hela arbetarklassen tvingas säga ett öppet "nej".

Om situationen är gynnsam för arbetarklassens krav, så måste vi pressa dessa herrar framåt. Låt oss tänka oss att det skulle bli en revolution om två år. Samtidigt kommer vi att ha en allt mer utbredd rörelse inom arbetarklassen. Tror ni att Jouhaux och Merrheim och liknande kommer att se likadana ut som idag? Nej de kommer alltid att försöka, de kommer att ta ett eller två steg framåt, och eftersom det i deras läger alltid kommer att finnas folk som vägrar följa dem, så kommer de att drabbas av en ny splittring. Det kommer att gynna oss. Det är naturligtvis en rörlig taktik, en mycket flexibel taktik, men samtidigt en helt igenom energisk taktik, eftersom ledningen helt och hållet ligger i våra händer. Och när det sker stora händelser – här är jag helt överens med kamrat Terracini – så kommer aktionsenheten att uppstå av sig själv. Vi kommer inte att sätta stopp för det. Men,

säger kamrat Terracini, för tillfället sker det inga stora händelser och vi har ingen anledning att föreslå enhetsfronten...

Terracini: Jag har aldrig sagt det.

Trotskij: Kanske jag har misstagit mig. Kanske det inte är du som har sagt det. Men argumentet drogs fram här, jag såg det i det stenograferade protokollet. De franska kamraterna säger: ja, om det uppstår några stora händelser, men om de inte kommer, vad gör vi då? Då måste vi få dem till stånd genom våra egna initiativ. Jag vill hävda, och jag tror att det är ett axiom, att ett av hindren för stora händelser, ett av de psykologiska hindren för proletariatet, är det faktum att det existerar *flera* politiska och fackliga organisationer sida vid sida, där massorna inte förstår skillnaderna mellan dem. De inser inte hur de ska få till stånd sina aktioner. Detta psykologiska hinder är givetvis av största negativa vikt. Det är resultatet av en situation som inte vi var orsak till, men vi måste göra det lättare för massorna att förstå den. Vi föreslår till en organisation att vi ska genomföra den ena eller andra omedelbara aktionen. Det motsvarar helt och fullt logiken hos saker och ting. Jag vill påstå att om det enade CGT skulle anamma taktiken att ignorera Jouhaux' CGT, så kommer det att vara det värsta misstag som vi kan begå i Frankrike. Och om partiet begår detta misstag, så kommer det att krossas under dess tyngd, ty de 300.000 revolutionära arbetarna i fackföreningarna – och kamrater, det är bara ett minimum – dessa 300.000 arbetare är i praktiken ert parti, lite utvidgat med olika element, det är allt. Och var är det franska proletariatet?

Ni kommer att svara: men de är inte med Jouhaux heller! Ja, det stämmer. Men jag säger, att de arbetare som inte är med i någon organisation, de mest desillusionerade eller mentalt långsammaste elementen, mycket väl kan dras med bakom oss i händelse av en akut revolutionär kris, medan de under långsammare perioder mycket oftare blir ett stöd åt Jouhaux. För vad representerar Jouhaux? Arbetarklassens tröghet. Och det faktum att ni bara har 300.000 arbetare visar att det finns kvar en hel del tröghet inom den franska arbetarklassen, trots att de franska arbetarna otvivelaktigt är överlägsna de efterblivna arbetarna i andra länder.

Jag återkommer till frågan om att avslöja Jouhaux. Hur ska det gå till? Hur kan vi tvinga dem att säga något om massaktionerna och ta ansvar för dem?

Det finns ytterligare en fara. Om det enade CGT helt enkelt vänder ryggen åt det reformistiska förbundet, och försöker erövra massorna med hjälp av revolutionär propaganda, så kommer det kanske att begå samma misstag som järnvägsfackföreningen redan har gjort. Ni vet mycket väl att fackföreningsrörelsen, fackliga aktioner, är mycket svåra att styra. Vi måste alltid tänka på den stora reserv av efterblivna massor som Jouhaux företräder, och om vi bortser från Jouhaux så är det samma sak som att nonchalera de efterblivna arbetarmassorna.

Enligt min uppfattning är det så frågan står.

Det finns ytterligare en viktig fråga, nämligen frågan om en konferens för de tre internationalerna. Kamrater, det sägs: tanken på att arbeta tillsammans med folk i de Andra och Två-och-en-halvte internationalerna är en stor överraskning för oss. Vi är inte redo för denna tanke på ett internationellt samarbete med dem som vi har fördömt.

Visst måste tanken på en så omfattande vändning förberedas i tid. Det är riktigt. Frågan har orsakat livliga diskussioner. Men vad var det som startade dem? Det var den så kallade Genua-konferensen, som också kom på tal väldigt hastigt. När vi fick inbjudan till konferensen, en personlig inbjudan till kamrat Lenin, var det en överraskning för oss. Om denna konferens verkligen skulle komma till stånd, vare sig det blir i Genua eller Rom, så kommer den mer eller mindre att avgöra världens öde, i den mån borgarklassen kan göra det. Då kommer proletariatet att känna att det behöver göra någonting.

Vi kommunister kommer givetvis att göra allt vi förmår med hjälp av propaganda, möten, demonstrationer. Men det finns en visserligen vag men ändå känsla, inte bara bland kommunister, utan också bland arbetarna, inom arbetarklassen i sin helhet, i Tyskland, i Frankrike, att man måste

göra någonting för att påverka mötena under denna konferens utifrån proletariats intressen.

Två-och-en-halvte internationalen har alltså tagit initiativ till en konferens och bjuder in oss. Vi måste bestämma oss: ja eller nej? Ska vi svara dem: "Ni är förrädare, vi tänker inte göra någonting ihop med er"? Deras förräderi är ett sedan länge känt faktum, och vi har brännmärkt det ett oräkneligt antal gånger. Men dessa herrar kommer att kunna säga: vi i den Andra och Två-och-en-halvte internationalen vill använda proletariats röst för att utöva påtryckningar mot borgarklassens diplomatiska konferens. Vi bjöd in kommunisterna men de vägrade och svarade bara med förolämpningar. Och vi svarar: eftersom ni är förrädare, skurkar (de kommer att se till att dessa ord strykes ur stenogrammet) kommer vi inte att åka. Vår kommunistiska publik kommer naturligtvis att bli övertygad, för den är redan övertygad. Vi behöver inte övertyga den igen. Men Andra och Två-och-en-halvte internationalens anhängare då, varav många är arbetare? Det är den enda fråga som är viktig. Om ni säger: "Nej, mensjevnikerna har förlorat sitt inflytande överallt", då bekymrar jag mig inte ett dyft om Andra och Två-och-en-halvte internationalernas konferenser, men säg då det. Men tyvärr är det fler arbetare som stöder Andra och Två-och-en-halvte internationalerna än som stöder Tredje internationalen.

Vi måste hålla i minnet att Friedrich Adler har vänt sig till oss med dessa ord: vi inbjuder er att delta i en konferens med oss för att diskutera och besluta om gemensamma påtryckningar mot borgarklassen, mot dess diplomati. De bjuder in oss och därmed arbetarna i hela världen. Om vårt svar inskränker sig till att upprepa: "Ni är förrädare mot socialismen" - så kommer det att vara ett dåligt svar. Då kommer Scheidemann, Friedrich Adler, Longuet och alla de andra att få ett lätt jobb inom arbetarklassen. Se där, kommer de att säga, kommunisterna påstår att vi är förrädare, men när vi vänder oss till dem och erbjuder dem samarbete under en viss period och för ett väldefinierat mål, så vägrar de. Kamrater, låt oss hålla inne med att kalla dem förrädare och skurkar tills efter konferensen, kanske till och med till konferensen själv. Men i vårt svarsbrev ska vi inte säga: vi vägrar vara med därför att ni är förrädare och skurkar. Är det säkert att konferensen kommer att äga rum? Jag vet inte. En del kamrater är optimistiska, medan andra är pessimister. Men om inte konferensen kommer till stånd, så låt det då bero på Scheidemann och hans gelikar. Då kommer vi att kunna säga till arbetarna: er Andra och Två-och-en-halvte international klarar inte av att göra det de föreslog oss. Det kommer inte bara att ge oss applåder från kommunisterna, utan en del av Scheidemanns folk kommer också att lyssna på oss och säga: här är något ruttet. Man föreslog en överenskommelse och så kom inte de tyska socialdemokraterna. Ock så kommer kampen mellan oss och Scheidemann och de andra att börja om på nytt. Vi kommer att kunna föra den på en bredare grundval, som är mer gynnsam för oss. Det är också det enda resultat vi eftersträvar.

Kamrater, jag vet inte om konferensen kan skjutas upp. Det är ingenting som vi kan avgöra. Det vore mycket viktigt utifrån att förbereda arbetarna. Men vi har fått förslag om konferensen nu, innan konferensen i Genua, och vi måste svara.

Och även om någon arbetare i Seinefederationen som utbrister: "Mitt parti vill träffa Jouhaux! Nej! Jag river sönder mitt medlemskort!" - så kommer vi att säga till honom: "Kära vän, du är upprörd nu, men ha litet tålmod." Och om han slår igen dörren bakom sig, så kommer vi att beklaga att han har lämnat, men det kommer att vara hans fel. När han sedan några veckor senare läser nyheterna om den brittiska konferensen, när han ser Cachin och delegaterna från de andra kommunistpartierna delta, tala och agera som kommunister, då, efter konferensen, när kampen fortsätter men våra motståndare är ännu mer avslöjade än innan konferensen - då kommer vi att ha övertygat honom och alla andra kommunister, och samtidigt har vi uppnått vårt mål. Det är därför jag anser att konferensen enhälligt ska uttala sig för att delta, inte med rituella appeller, utan med ett uttalande: ja, i egenskap av representanter för världsproletariats revolutionära intressen är vi beredda att försöka öppna proletariats ögon för detta nya försök från Andra och Två-och-en-halvte internationalerna, öppna ögonen för dessa två internationalers brottsliga politik.